

Doc. JUDr. Daniel Patěk, Ph.D.
Katedra obchodního práva PF UK

Oponentní posudek k diplomové práci kol. Viktorie Prusákové
na téma „Zvláštní odměna obchodního zástupce a stanovení její výše“
(vedoucí diplomové práce: Mgr. Jan Flídr, Ph.D.)

Rozsah práce: 245.442 znaků

Datum odevzdání práce: 30. 6. 2023

1. Aktuálnost (novost) tématu:

Aktuálnost tématu: Vysoce aktuální / **Nadstandardně aktuální** (*institut zvláštní odměny je poslední dobou zaslouženě předmětem zájmu judikatury Nejvyššího soudu, dlouhá léta nebyl v odborné literatuře detailně rozpracován*) / Dostatečně aktuální / Neaktuální

Novost tématu (v kontextu zpracovaných témat diplomových prací na PF UK): Zcela nové / Relativně nové / **Dosud plně nezpracované** / Dostatečně zpracované

2. Náročnost tématu (teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování, použité metody).

Náročnost tématu z hlediska úrovně teoretických znalostí vyžadovaných pro zpracování tématu: Vyšší / **Standardní** / Nižší

Náročnost tématu z hlediska rozsahu dostupných zdrojů (rozsahu právní úpravy, doktrinálního zpracování, aplikovatelné judikatury): Vyšší / **Standardní** / Nižší

3. Kritéria hodnocení práce:

A. Splnění cíle práce

Stanovení cíle práce: **Provedeno řádně** / Provedeno nikoliv řádně / Neprovedeno

Splnění cíle práce: **Cíl řádně splněn** / Cíl spíše splněn / Cíl spíše nesplněn / Cíl nesplněn nebo vůbec nestanoven

B. Samostatnost při zpracování tématu

Tvůrčí uchopení tématu (individualita zpracování): **Ano** / Spíše ano / Spíše ne / Ne

Závislost na použitých pramenech: **Ne** / Ano (odůvodnění: ...)

Zhodnocení práce z hlediska plagiátorství: **nezjištěna** žádná známka možného plagiátorství

C. Logická stavba práce

Systematika práce: **Vhodně zvolena** / Zvolena spíše vhodně s těmito výhradami: ... / Zvolena nevhodně (odůvodnění:)

Dodržení zvolené systematiky: **Ano** / Ano s těmito výhradami: ... / Ne (odůvodnění:)

Dílčí poznámka: obsah kapitoly 1.2 je do značné míry duplicitní s předchozími pasážemi.

D. Práce s literaturou (využití cizojazyčné literatury) včetně citací

Reprezentativnost zdrojů: **Ano** / Ne (odůvodnění: ...)

Aktuálnost zdrojů: **Ano** / Dostatečná s těmito výhradami: ... / Nedostatečná (odůvodnění: ...)

Primární zdroje využity: **Dostatečně** / Nedostatečně (odůvodnění: ...)

Zahraniční zdroje využity: **Ano** (několik anglických) / Ne

Dodržení zásad odborné práce se zdroji: **Ano** / Ne (odůvodnění: ...)

E. Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)

Téma zpracováno nikoliv deskriptivně: **Ano** / Převážně ano / Převážně ne / Ne

Dostatečná analýza problematických otázek: **Ano** / Ne (odůvodnění: ...)

Úplnost zpracování tématu: **Ano** / Ne (odůvodnění: ...)

Zhodnocení tématu: **Řádné** / Dostatečné s těmito výhradami: ... / Nedostatečné (odůvodnění: ...)

Komparace s jinou právní úpravou: Ano / **Ne** (*V textu je však pravidelně a vhodně odkazováno na německých přístup).*)

F. Úprava práce (text, grafy, tabulky)

Formální podoba textu: **Bez výhrad** / S těmito výhradami: ...

Formální podoba poznámek pod čarou a seznamu literatury: **Bez výhrad** / S těmito výhradami: ...

Grafy a tabulky: Ano / **Ne**

Jejich případný význam pro kvalitu zpracování tématu: Vyšší / Běžný / Nižší

G. Jazyková a stylistická úroveň

Jazyková úroveň textu (z hlediska užívání odborné terminologie): **Standardní** / Dostatečná s těmito výhradami: ... / Nedostatečná (odůvodnění: ...)

Na s. 49 (první odstavec) autorka nesprávně píše o nároku na zvláštní odměnu. Jedná se však pouze o právo, jak ostatně uvádí přímo § 2516 a § 2517, jichž se dovolává.

Stylistická úroveň textu (čitivost, přehlednost): **Standardní** / Dostatečná s těmito výhradami: ... / Nedostatečná (odůvodnění: ...)

Gramatická úroveň textu: **Standardní** / Dostatečná s těmito výhradami: ... / Nedostatečná (odůvodnění: ...)

4. Případné další vyjádření k práci:

Autorka opakovaně charakterizuje obchodního zástupce jako slabší stranu (s. 8, 13). I s ohledem na to, že s tímto označením (institutem) pracuje přímo občanský zákoník, považují tento kategorický předpoklad za nesprávný.

(s. 9) „*Ustanovení § 2486 OZ říká, že obchodní zástupce nemá právo jménem zastoupeného obchody uzavírat, cokoli pro něj přijímat nebo jinak jeho jménem právně jednat. Ustanovení upozorňuje na fakt, že takové jednání by odpovídalo spíše příkazu, a proto by se na něj ustanovení o příkazu také použily. Z toho vyplývá, že obchodní zástupce má primárně pouze reprezentovat zastoupeného, šířit povědomí o jeho značce a produktech a „vyvíjet činnost směřující“ ke zdárnému uzavření obchodu či podpisu smlouvy, případně zprostředkovávat příležitosti k nim. Jednoduše řečeno, má obchody sjednávat, nikoli uzavírat. Samotné obchody tak má se zákazníkem uzavírat sám zastoupený.*“ – To je velmi nepřesné chápání obchodního zastoupení. Ostatně i v odstavci před touto pasáží a odstavci po této pasáži autorka odkazuje na českou a evropskou úpravu, z níž plyne, že obchodní zastoupení může spočívat v dlouhodobém zprostředkovávání či „příkazním“ uzavírání smluv. Rozebírané ustanovení se proto nesnaží obchodní zastoupení „oddělit“ od příkazu, pouze stanoví, že obchodní zastoupení eo ipso nemá příkazní charakter a nezmocňuje obchodního zástupce k přímému zastupování principála – k tomu je třeba (ale zároveň možno říci „postačí“) výslovná smluvní úprava. Zákon nechce určit primárně charakter obchodního zastoupení. Ten se u každé jednotlivé obligace tohoto druhu odvíjí z obsahu smlouvy. Formulačně nešťastná je pasáž o dvou „alternativních“ činnostech obchodního zástupce. Co jiného je totiž zprostředkování než vyvíjení činnosti směřující k uzavření obchodu.

(s. 11) Při dovození důsledků nedodržení požadavku písemné formy smlouvy se diplomantka (bez bližšího vysvětlení a argumentace) dovolává pravidel pro výklad právního jednání. Zde se však jedná o výklad zákona.

5. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě:

- a) Pojmový znakem obchodního zastoupení je dle autorky (s. 12) dlouhodobost a účast nezávislých podnikatelů. Jaké důsledky pro kvalifikaci obligace má zjištění, že obchodní zástupce není nezávislým podnikatelem? A podle jakých kritérií lze usuzovat na dlouhodobost („*smlouva o obchodním zastoupení má dlouhodobý charakter, kdežto smlouva o zprostředkování má charakter jednorázový nebo se týká konkrétních obchodů či transakcí*“ s. 13)?
- b) Lze pro výpočet zvláštní odměny reflektovat affiliate a manažerské provize (s. 21), když odpovídající činnosti jen souvisejí s činností obchodního zástupce?
- c) Pro jakou další B2B obligaci zakládá občanský zákoník možnost po zániku této obligace žádat za určitých předpokladů po druhé smluvní straně kompenzaci za čerpání výhod „*vyrůstajících*“ z dřívější činnosti první smluvní strany?

6. Shrnutí a doporučení / nedoporučení práce k obhajobě a navržený klasifikační stupeň:

Práce se zabývá relativně úzkým tématem, které díky tomu detailně analyzuje, a to nejen z hlediska české a evropské právní úpravy a judikatury, ale i z pohledu práva německého a z praktického hlediska. Zejména tento praktický aspekt je mimořádně cenný a u diplomové práce výjimečný (nutno poznamenat, že toto není výtkou vůči ostatním diplomovým pracím. Tuto praktickou znalost nelze u diplomantů předpokládat, natož vyžadovat. O to milejším překvapením však v tomto směru je obsah této práce). Přínosem jsou zejména pasáže o rozlišení odměny a provize a o povaze harmonizace (minimální versus úplná).

V některých pasážích či vyjádřeních se objevují nepřesnosti typické pro diplomové práce. Návrh klasifikace se tím komplikuje, neboť nadstandardní délkou práce je případné výborné hodnocení zároveň „vstupenkou“ k řízení rigoróznímu. Aniž bych toto pozitivum předem zavrhoval, bude nutné zhodnotit i úroveň obhajoby práce samotné.

Rozhodně doporučuji práci k obhajobě, neboť splňuje předepsané předpoklady a s ohledem na výše uvedené ji předběžně navrhuji klasifikovat stupněm velmi dobře s možností změny na stupeň výborně na základě úrovně obhajoby.

V Praze dne 21. 8. 2023

Doc. JUDr. Daniel Patěk, Ph. D.
oponent diplomové práce